

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

July 2023 | PL

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

ARTYKU? WST?PNY

Zjednoczeni na rzecz wartości europejskich

Zjednoczeni na rzecz wartości europejskich

Droгие Czytelniczki, Drodzy Czytelnicy!

W 2022 r. powstała strategia komunikacji, którą obecnie zaczynamy realizować.

Dużo się dzieje: od wzmocnienia naszego głosu po dążenie do zrozumienia zainteresowanych stron i partnerów oraz odpowiedzenia im w charakterystycznym dla nich stylu.

W dobie wielorakich kryzysów, które cechują się niskim poziomem społecznej i gospodarczej przewidywalności, musimy

w bardziej klarowny i empatyczny sposób informować o naszym poczuciu celu i misji. W razie potrzeby musimy również wykazać się inteligencją emocjonalną.

Musimy odgrywać nową rolę w przygotowaniach do wyborów europejskich w 2024 r., by utrwalić wartości demokratyczne oraz wzmocnić Europę i zwiększyć jej odporność na autorytarne zagrożenia.

Z okazji 65. rocznicy utworzenia EKES-u polepszymy również naszą spuściznę oraz obecne i przyszłe prawodawstwo UE z myślą o partnerach społecznych, społeczeństwie obywatelskim oraz obywatelkach i obywatelach UE.

W oczekiwaniu na to, jak rozwinie się sytuacja w lecie, proszę korzystać z przerwy wakacyjnej i przygotować się na przyszłość!

Aurel Laurențiu Plosceanu
, wiceprzewodniczący EKES-u ds. komunikacji

DO ODNOTOWANIA

18 lipca 2023 r., Bruksela

[Młodzieżowy Okrągły Stół nt. Klimatu i Zrównoważonego Rozwoju nr 4](#)

20-21 września 2023 r., Bruksela

Sesja plenarna EKES-u

10-11 października 2023 r., Bilbao, Hiszpania

[Konferencja na temat chorób rzadkich i europejskich sieci referencyjnych](#)

W tej rubryce Pietro De Lotto, przewodniczący Komisji Konsultacyjnej ds. Przemian w Przemysle, przedstawia poglądy EKES-u na temat niebieskiego ładu - jednej z najważniejszych obecnie kwestii w programie UE - i wyjaśnia, dlaczego potrzebujemy kompleksowej strategii wodnej.

PIETRO DE LOTTO: W OBLICZU PROBLEMÓW Z WODĄ? UE POTRZEBUJE NIEBIESKIEGO ŁADU

Woda jest prawem człowieka i podstawowym elementem wszystkich aspektów życia. Dostęp do wody od dłuższego czasu uważaliśmy w Europie za oczywistość.

Lecz świat stoi przed kryzysem wodnym i nasz kontynent nie zostanie oszczędzony. Najnowsze sprawozdania pokazują, że Unia Europejska nie jest blisko osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju związanych z wodą. Około 30% ludności UE boryka się z jakąś formą niedoboru wody. W ubiegłym roku Europa doświadczyła najgorszych od 500 lat susz. Brak dostępu do dobrej jakości i przystępnych cenowo dostaw wody i usług sanitarnych - tj. ubóstwo wodne - jest codzienną rzeczywistością milionów obywateli Unii.

EKES jest głęboko przekonany, że obecne podejście UE do polityki wodnej jest fragmentaryczne i nie rozwiązuje w wystarczającym stopniu stojących przed nami wyzwań. Najwyższy czas na odważniejsze działania, jak miało to miejsce w przypadku polityki klimatycznej kilka lat temu. To dlatego EKES wybrał temat wody jako przedmiot przekrojowego pakietu w tym roku. Zaapeluje o [niebieski ład UE](#) - kompleksową strategię odnoszącą się do wszystkich wyzwań związanych z wodą teraz i w przyszłości. Ponieważ woda ma fundamentalne znaczenie, nie może być częścią Zielonego Ładu i powinna zostać objęta specjalną polityką.

Sekcje EKES-u pracują nad zestawem opinii z inicjatywy własnej obejmujących gospodarcze, społeczne, ekologiczne i geopolityczne aspekty wyzwań związanych z wodą. Analizują ich wpływ na rolnictwo, przemysł, infrastrukturę i zrównoważoną konsumpcję, podkreślając potrzebę prognozowania UE w odniesieniu do wody oraz potrzebę wiarygodnych danych, a także apelując o odpowiednie finansowanie.

Komitet sądzi, że istnieje potrzeba lepszego włączenia wody do wszystkich polityk UE, w tym polityki przemysłowej. Unia ma okazję stać się liderem w tej dziedzinie. Aby wspierać transformację naszego społeczeństwa, Europa musi przewodzić w dziedzinie technologii efektywnej gospodarki wodnej. Są one ważnym elementem rozwiązania dla całego społeczeństwa: poprawiają efektywne gospodarowanie wodą w rolnictwie oraz w ramach konsumpcji publicznej i prywatnej, a także przyczyniają się do naszej konkurencyjności i przyszłego zatrudnienia.

Komitet dąży do tego, by Komisja Europejska uznała wodę za jeden z priorytetów politycznych na kolejną kadencję. 26 października EKES przyjmie opinię, w której apeluje o niebieski ład, a także przedstawi konkretne i ważne propozycje dotyczące nowej strategii wodnej.

Niemniej osiągnięcie tych celów będzie wymagać współdziałania z innymi podmiotami. EKES ściśle współpracuje z kluczowymi zainteresowanymi stronami i instytucjami z myślą o opracowaniu ambitnej polityki wodnej dla Europy. Będzie monitorować wdrażanie przedstawionych propozycji i dopilnuje, aby w nadchodzących miesiącach i latach podjęto działania następcze w tej dziedzinie, która ma bezpośredni wpływ na życie każdego obywatela. Zachęcam do przyłączenia się do naszego apelu o niebieski ład UE.

Pietro De Lotto, przewodniczący Komisji Konsultacyjnej ds. Przemian w Przemysle

---

„JEDNO PYTANIE DO...”

Jedno pytanie do

W „Jedno pytanie do...” prosimy członkinie i członków EKES-u o naświetlenie przygotowywanego przez nich dokumentu.

Tym razem naszym rozmówcą jest **Giuseppe Guerini**, członek EKES-u i sprawozdawca opinii *Przegląd ram zarządzania kryzysowego i gwarantowania depozytów*. Opinia ma zostać przyjęta na lipcowej sesji plenarnej.

Giuseppe Guerini: „Europejski systemu gwarantowania depozytów ma kluczowe znaczenie dla unii bankowej”

EKES: „Jakie jest stanowisko Komitetu w sprawie wniosku Eurogrupy i późniejszych wniosków ustawodawczych dotyczących unii bankowej? W szczególności, jakie jest stanowisko EKES-u w sprawie zarządzania kryzysowego i gwarancji depozytów?”

Giuseppe Guerini: 18 kwietnia 2023 r. Komisja Europejska opublikowała pakiet dotyczący zarządzania kryzysem bankowym i gwarantowania depozytów, mający na celu poszerzenie zakresu stosowania systemu restrukturyzacji na małe i średnie banki, zachowanie stabilności finansowej, ochronę podatników i

deponentów oraz wspieranie gospodarki realnej i jej konkurencyjności.

W sporządzonej na wniosek hiszpańskiej prezydencji w Radzie opinii EKES-u wyraża się poparcie dla wniosku Komisji przy jednoczesnym podkreśleniu potrzeby równowagi między elastycznością i przewidywalnością w ramach reakcji na kryzysy bankowe.

Jak stwierdzono w opinii, niedawne kryzysy bankowe wykazały znaczenie szybkich i elastycznych działań oraz sprawnego przeniesienia banku znajdującego się w trudnej sytuacji do dobrze działającego banku.

EKES wyraża zaniepokojenie w kwestii poszerzenia zakresu restrukturyzacji i wymogów kapitałowych dotyczących małych i lokalnych banków, ponieważ mogłoby to wywrzeć na nie negatywny wpływ.

Dlatego poszerzona ocena interesu publicznego oceniająca, czy system restrukturyzacji może zostać zastosowany, powinna być odpowiednio zrównoważona i gwarantować proporcjonalną aplikację, przy jednoczesnym zmniejszeniu do minimum niepewności związanej ze sposobem rozwiązania kryzysu.

Należy dążyć do praktycznej i elastycznej procedury z punktu widzenia podejścia regulacyjnego, stosowanych narzędzi i szybkości realizacji, a także konsekwencji reakcji, współpracy zainteresowanych stron oraz rodzaju wykorzystanych zasobów. Dzięki temu uda się uniknąć zaszkodzenia interesom mniejszych banków, zwłaszcza lokalnych, i objąć lepszą ochroną ekosystem gospodarczy, w którym one działają.

Europejski system gwarancji depozytów ma zasadnicze znaczenie dla urzeczywistnienia unii bankowej, w czym ma pomóc wykorzystanie systemu gwarancji depozytów i jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Do tego czasu jednak wciąż będą pojawiać się niedociągnięcia, a rynki będą rozdrobnione.

ZGADNIJ, KOGO ZAPROSILI?MY.

Niespodziewany go??

W tej rubryce przedstawiamy działalność wyjątkowych postaci świata nauki, dziennikarstwa, kultury oraz innych sfer życia publicznego. W tym miesiącu gościem jest **Boško Savković**, serbski pisarz, dziennikarz oraz producent filmów fabularnych i dokumentalnych. Jest

współprzewodniczącym Wspólnego Komitetu Konsultacyjnego UE-Serbia, organu działającego w ramach Sekcji Stosunków Zewnętrznych EKES-u i promującego bliższe związki między społeczeństwem obywatelskim UE i Serbii. Jest także członkiem kierownictwa Związku Pracodawców Serbii.

Boško Savković pracował i publikował w wielu gazetach w byłej Jugosławii, a później Serbii. Podczas wojny w byłej Jugosławii był reporterem wojennym dla gazety „Intervju” i TV Politika. Zbulwersowany cenzurą opuścił serbskie media w 1993 r. i otworzył własną agencję marketingową „Alternativa”, która nadal z

powodzeniem prowadzi działalność w zakresie produkcji telewizyjnej, projektowania graficznego i tworzenia stron internetowych oraz działalność wydawniczą. W 1996 r. założył gazetę satyryczną „Naša Krmača” [Nasza Maciora], która stała się symbolem oporu wobec reżimu Slobodana Miloševića.

Jest autorem trzech książek: „Lažnobarci trče počasni krug” [Fałszywi bojownicy robią rundę honorową] (1989), na podstawie której nakręcono film dokumentalny; „Silovanja sedme sile” [Gwałt na siódmej sile] (1994) i „Misterije koje su izmenile Srbiju” [Tajemnice, które zmieniły Serbię] (1997).

Pracował także przy promowaniu „Ewangeliarza Mirosława”, który jest częścią bogatego średniowiecznego dziedzictwa kulturowego Serbii i wyprodukował film pt. „U početku beše reč” [Na początku było słowo] W 2008 r. zorganizował festiwal filmowy „Silafest”. Otrzymał liczne nagrody w Serbii i na międzynarodowych festiwalach filmowych, w tym nagrodę Złotego Delfina za najlepszy film dokumentalny na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Cannes w 2011 r. za „Plodovi zime” [Zimowe owoce] oraz Srebrnego Delfina w 2013 r. za „Posle bombi” [Po bombach].

Podczas wizyty w EKES-ie w czerwcu tego roku **Boško Savković** osobiście podziękował kierownictwu Komitetu za wsparcie, jakie mu okazano, gdy został oskarżony o próbę obalenia porządku konstytucyjnego Serbii. Został uwolniony kilka dni po apelu EKES-u.

Boško Savković będzie uczestniczył w lipcowej sesji plenarnej, podczas której wraz z innymi gośćmi weźmie udział w debacie nad przyszłą rolą społeczeństwa obywatelskiego w procesie rozszerzenia.

[Boško Savković?: Nie jestem Che Guevar?, jestem tylko jednym z obywateli chcących bezpiecznego kraju](#)

EKES info: Czy może nam pan opowiedzieć o wydarzeniu, które doprowadziło do tego, że został pan aresztowany i uwięziony?

Boško Savković: 4 czerwca 2023 r. w Belgradzie zorganizowano ogromną demonstrację po dwóch masakrach, w których zginęło 18 osób, z czego połowa to dzieci. Ludzie uważają, że była to demonstracja polityczna. Ale wręcz przeciwnie, była to demonstracja pokojowa i to jedna z największych. Ludzie chcieli zastąpienia ministra odpowiedzialnego za policję i członków Urzędu Regulacji Mediów Elektronicznych.

Niosłem transparent, na którym z jednej strony był napis „PINK STINK” (PINK to największa prorządowa grupa medialna w Serbii), a z drugiej „Sępy i hieny idą razem dla bezpiecznej Serbii”, co było odesłaniem do motto „sępy i hieny dla bezpieczeństwa” używanego przez niektórych członków rządu w parlamencie. Ktoś przyszedł i przywiązał do transparentu kukłę, która wyglądała jak powieszony Aleksandar Vučić. Kukłę szybko zdjęto, ale zdjęcia zdążyły pojawić się w mediach społecznościowych i błyskawicznie się rozpowszechniały.

Chociaż nie było mnie na zdjęciach, zostałem oskarżony o to działanie i o próbę obalenia porządku konstytucyjnego w Serbii, co jest zagrożone karą 30 lat więzienia. Czterech policjantów przyszło, żeby mnie aresztować. „Dlaczego jest panów czterech?”, zapytałem. „Dwóch po ciebie i dwóch po kukłę” – odpowiedzieli. Ale nie znaleźli ani transparentu, który został w samochodzie mojego przyjaciela, ani kukły.

Pańskie uwięzienie zmobilizowało bardzo dużo osób w Serbii i Brukseli. Ponieważ jest pan współprzewodniczącym Wspólnego Komitetu Konsultacyjnego UE-Serbia w EKES-ie, EKES opublikował tweet, w którym domaga się natychmiastowego uwolnienia pana, a który zobaczyło 27 tys. osób. Jakie są pana odczucia wobec tego?

Kiedy byłem w więzieniu, nie miałem pojęcia, co się dzieje. Wiem tylko, że moja żona zadzwoniła do wiceprzewodniczącego EKES-u Aleksandra Plosceanu i EKES-u zareagował natychmiast, podobnie jak media, społeczeństwo obywatelskie i organizacje pozarządowe w moim kraju. Ludzie znają mnie w Serbii i wszyscy zareagowali, organizując demonstracje przed Pałacem Sprawiedliwości. Ale wtedy o tym nie wiedziałem. Kiedy zamknięto mnie na 30 dni, zacząłem myśleć o wszystkim, co może mi się przydarzyć, i o latach, które spędzę w więzieniu. W takiej chwili nie da się jasno myśleć, choć próbowałem odwołać się do mojego wykształcenia prawniczego, by myśleć racjonalnie.

Sądzę, że ludzie rozumieli, że nie byłem winny, dzięki presji ze strony instytucji UE, organizacji pozarządowych i obywateli, więc porozmawiali z serbskimi władzami i rezultatem była ugoda sądowa z prokuraturą w zamian za karę warunkową w wymiarze sześciu miesięcy i ogólne przyznanie się do winy z mojej strony.

Nie jestem Che Guevarą, jestem tylko jednym z obywateli protestujących na ulicy, chcących bezpiecznego kraju. Nikim więcej. Jestem pisarzem, dziennikarzem i filmowcem. Ale znaleźliśmy się w sytuacji, gdzie członkowie rządu wypowiadają się przeciwko aktorom, ludziom z mediów, dziennikarzom i obywatelom, i ludzie wyszli na ulicę, bo nie chcą już słuchać tej mowy nienawiści w parlamencie.

Czy sądzi pan, że to zdarzenie może wywrzeć wpływ na serbskie społeczeństwo?

Może, ale potrzebujemy wolnych i niezależnych mediów. Działa tylko kilka niezależnych mediów w Belgradzie. Poza stolicą, w mniejszych miastach, ludzie nie wiedzą, co się dzieje. To jest wojna informacyjna i wojna przeciwko fałszywym informacjom od rządu, który przedstawia całkowicie zafałszowany obraz demonstracji i żądań ludzi.

A czy zdarzenie te będzie miało trwały wpływ na pana osobiście?

Chcę to zostawić za sobą, bo więzienie to nie miejsce dla porządných ludzi. Nie chcę się bać, bo jedna chwila strachu może zabrać dziesięć chwil życia. Jednak strach jest instynktem, który mamy wszyscy. Nie jestem rewolucjonistą, jestem tylko człowiekiem, który chce mieć prawo zabrać głos. Czy chcę za dużo? To są jedynie niektóre z podstawowych wartości Unii Europejskiej: wolny wymiar sprawiedliwości, wolność słowa i prawo do samodzielnego myślenia.

Jakiego wsparcia oczekuje pan od Komitetu i UE?

Po prostu śledzenie sytuacji w Serbii i monitorowanie wydarzeń na co dzień wystarczy. Ważne jest również, by instytucje UE miały na oku media i wiadomości pochodzące z Serbii. Wsparcie na każdym szczeblu jest dla nas naprawdę przydatne. Na przykład dwóch dziennikarzy przebywa obecnie w więzieniu, a zatem przesyłanie komunikatów politycznych i dyplomatycznych do naszego rządu byłoby pomocne. Chodzi mi o Europę, europejską drogę dla Serbii.

Czy może nam pan opowiedzieć trochę więcej o sytuacji mediów w Serbii?

Mamy kilka niezależnych mediów, ale nie jest to wystarczające i nie docierają one do całego kraju. Myślę również, że nie mamy wystarczających możliwości medialnych, by promować UE, dlatego idea Europy nie jest w Serbii popularna. Archimedes, grecki filozof, powiedział kiedyś: „Dajcie mi punkt podparcia, a poruszę Ziemię”. Ja mówię: „Dajcie mi media na dwa miesiące, a zmienię ten kraj”. Nie ulega wątpliwości, że Serbia z wolnymi mediami oznaczałaby zmiany. Mamy kilka grup ochrony dziennikarzy, ale nie musimy chronić

dziennikarzy, jakby to był zagrożony gatunek.

A co z nowym pokoleniem dziennikarzy?

Wykonują swoją pracę z wielką pasją i oddaniem. Po prostu wierzą, że niestronnicze informacje i bezstronne wiadomości są dobre dla kraju i społeczeństwa. Wiem, że odrzucają oferty pracy z kanałów telewizyjnych, które dobrze płacą, a wszystko, co musieliby robić, to trzymać się wytycznych. Ale istnieją rzeczy, których nie można kupić, jak na przykład godność. To młode pokolenie ma godność. Próbują budować karierę zawodową tak, by kiedy się obudzą rano, mogli spojrzeć sobie w twarz w lustrze bez wstydu.

Jak widzi pan przyszłość Serbii?

Przyszłość Serbii jest w UE. Moja córka ma 23 lata. Jestem pewien, że któregoś dnia będzie mieszkać w Unii Europejskiej, ale nie mam tej pewności, jeśli chodzi o mnie. Nie wiem, jak długo zajmie Serbii spełnienie unijnych norm, ani czy UE ustanowi nowe standardy dla Serbii. Ale myślę, że jest tylko jedna droga, którą Serbia może pójść.

Byłem na konferencji w Salonikach 20 lat temu, której uczestnicy mówili, że Serbia jest potrzebna w UE, bo jest jedynym krajem, który może połączyć Bałkany Zachodnie z UE. Jest to prawda, ponieważ można podróżować statkiem, pociągiem, samolotem, a obecnie istnieje też połączenie przez Bułgarię i Rumunię. Zatem los Bałkanów Zachodnich jest całkowicie połączony z losem Serbii. Jakoś tak wychodzi, że żaden inny kraj regionu nie mógłby sam być członkiem UE.

WIADOMO?CI EKES-U

[Reforma rynku energii elektrycznej – EKES proponuje utworzenie „e-agencji” do zakupu i sprzedaży energii](#)

Komitet popiera utworzenie przyszłego rynku energii elektrycznej w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne oraz połączenie regulacji i liberalizacji.

Istotą tego modelu byłaby ustanowiona przez rząd e-agencja, która skupowałaby energię elektryczną od wytwórców i sprzedawała ją dostawcom zaopatrującym gospodarstwa domowe, MŚP, obywatelskim społecznościom energetycznym i dużym konsumentom oraz – gdzie to stosowne i możliwe – innym krajom.

Taka agencja zawierałaby długoterminowe umowy z wytwórcami energii elektrycznej na podstawie przetargów. Byłyby to różnego rodzaju umowy, takie jak umowy zakupu energii elektrycznej (PPA), kontrakty różnicowe (CfD) i umowy koszt plus.

Zgodnie z wnioskami opinii EKES-u, przygotowanej przez Jana Dirxa i Christophe'a Quareza i przyjętej na sesji plenarnej 14 czerwca 2023 r., jest to kluczowa reforma, którą należy przeprowadzić na obecnym unijnym rynku energii elektrycznej.

„Komitet od dawna opowiadał się za reformą rynku energii elektrycznej” – powiedział Jan Dirx. „Naszym zdaniem należy dążyć do modelu hybrydowego opartego na zasadzie »liberalizacja tam, gdzie to możliwe, regulacja tam, gdzie to konieczne«.

Energia jest kluczowym elementem naszego systemu społeczno-gospodarczego i nie należy traktować jej jak zwykłego towaru. Energia to główny element usług publicznych” – podkreślił Christophe Quarez. „Zgodnie z naszą propozycją rząd byłby odpowiedzialny za osiągnięcie celów w zakresie zrównoważonego rozwoju, przystępności cenowej i bezpieczeństwa dostaw”. (mp)

Kryzys energetyczny – przyszłe środki muszą być dostosowane, ukierunkowane i odporne na przemiany

EKES zaleca ustanowienie kryterium „zielonego 3T”, w celu oceny wpływu przyszłych interwencji na system gospodarczy UE.

W oparciu o zalecenia Europejskiego Banku Centralnego Komitet podkreśla, że w perspektywie długoterminowej nieukierunkowane środki cenowe wydłużyły jedynie wysoką inflację. Niewycofanie tych środków na czas mogłoby zagrozić zdolności EBC do osiągnięcia celów średnioterminowych, co skutkowałoby zaostrzeniem polityki pieniężnej na okres dłuższy, niż byłoby to pożądane.

Zgodnie z opinią EKES-u w sprawie [wpływu kryzysu energetycznego na gospodarkę europejską](#), opracowaną przez **Alenę Mastantuono** i przyjętą na czerwcowej sesji plenarnej, Unia Europejska musi wyjść poza reagowanie kryzysowe z wykorzystaniem środków fiskalnych i skupić się na zmianach strukturalnych, co pozwoli jej szybciej odciąć się od paliw kopalnych.

„Jesteśmy przekonani, że w kolejnych działaniach politycznych należy uwzględnić wnioski płynące z negatywnego wpływu kryzysu energetycznego na wyniki gospodarcze” – powiedziała **Alena Mastantuono**.

By zachować konkurencyjność UE potrzebuje niezawodnych i bezpiecznych dostaw przystępnej cenowo energii w obrębie zintegrowanego rynku energii, charakteryzującego się wysokim udziałem czystej energii, odpornego i zdolnego do stawienia czoła zakłóceniom i wstrząsom. (mp)

UE powinna zakazać produktów nienadających się do naprawy

EKES zasugerował, że produkty, których nie można naprawić, nie powinny być wprowadzane do obrotu w Europie, i że jedynie wymaganie od producentów, by informowali konsumentów, że produktu nie można naprawiać, nie wystarczy.

Zdaniem EKES-u nowe unijne **prawo do naprawy** to, na papierze, wspaniały krok na przód. Jednak konsument, który chciałby naprawić smartfon lub urządzenie, które się popsuło, zamiast kupić nowe, może natrafić na szereg praktycznych przeszkód, które sprawią, że naprawa stanie się zbyt trudna lub kosztowna, jeśli nie wręcz niemożliwa. UE powinna pójść dalej i zwrócić się do państw członkowskich, by zakazały wszelkich praktyk polegających na celowym uniemożliwieniu naprawy towarów.

Prawo do naprawy de facto nie istnieje, gdy przedmioty są nadal projektowane tak, by się ich naprawić nie dało, stwierdził **Thierry Libaert**, sprawozdawca opinii EKES-u.

W opinii w sprawie proponowanej dyrektywy EKES proponuje szereg praktycznych rozwiązań służących wzmocnieniu prawa do naprawy i zapewnieniu, by możliwość naprawy była realistyczna i przystępna cenowo także po okresie gwarancji i także z biznesowego punktu widzenia. Propozycje te to m.in.:

- **oferowanie zachęt do decydowania się na naprawę** – nawet bardzo prostych, jak wydłużenie okresu gwarancji, gdy produkt jest naprawiany w okresie gwarancji;
- **zezwoleń na innowacyjne rozwiązania takie jak druk 3D**, jeżeli chodzi o produkowanie części zamiennych, **czy regeneracja**, która polega na daniu produktowi drugiego życia, albo stworzenie rynku używanych części zamiennych;
- **uruchomienie programów szkolenia i przekwalifikowania**, aby przekazać naprawiającym umiejętności, jakich potrzebują do wykonywania zawodu, który w przeszłości był oparty na mechanice, ale teraz w coraz większym stopniu ma do czynienia z urządzeniami podłączonymi do internetu. W bardziej ogólnym ujęciu trzeba zająć się niedoborem w Europie pracowników, którzy mogą dokonywać napraw.

Sektor napraw tworzy wartościowe, wysokiej jakości miejsca pracy w Europie, które trudno zdelokalizować. Tworzy 404 miejsca pracy na 10 tys. ton naprawianych materiałów – 50 razy więcej niż unieszkodliwianie tych materiałów jako odpadów, które stało się główną tendencją w ostatnich latach. 65% konsumentów wyrzuca niesprawne produkty, co przekłada się na 7,5 mln ton odpadów rocznie.

Pseudoekologiczny marketing: nie dla twierdzeń opartych na kompensacji emisji

Dyrektywa w sprawie **twierdzeń dotyczących ekologiczności**, podobnie jak dyrektywa dotycząca prawa do naprawy, ma na celu pomóc Europejczykom w dokonywaniu zrównoważonych zakupów. Konsumentom coraz częściej chcą się kierować aspektem zrównoważoności przy zakupach, ale mają małe zaufanie do twierdzeń producentów dotyczących efektywności środowiskowej ich produktów i usług oraz gubią się w gąszczu oznakowań ekologicznych istniejących na rynku.

Nowa dyrektywa powinna sprawić, że oznakowania ekologiczne i twierdzenia dotyczące ekologiczności będą solidne i wiarygodne, ale ma pewne słabe punkty. Zdaniem EKES-u powinna **zakazywać twierdzeń**

opartych na kompensacji emisji, jako że z ustaleń poczynionych przez organy ochrony konsumenta i w ramach spraw sądowych wynika, że stwierdzenia takie jak „neutralny dla klimatu” czy „kompensacja plastiku” oparte na rekompensowaniu emisji poprzez inwestowanie w rozwiązania przyjazne dla klimatu (np. sadzenie drzew) są nieprawidłowe z naukowego punktu widzenia i zawsze wprowadzają konsumentów w błąd.

EKES zwraca też uwagę na konieczność zadbania o spójność prawodawstwa. Jak zauważa sprawozdawca EKES-u **Angelo Pagliara**, *istnieje ryzyko, że zakazane rozwiązania znajdą sposób, by powrócić. Dyrektywa w sprawie twierdzeń dotyczących ekologiczności powinna być modelem minimalnego poziomu ochrony przed pseudoekologicznym marketingiem.* "Zawarte w niej wymogi powinny znaleźć odzwierciedlenie w prawodawstwie sektorowym, tak by nie było możliwości wyłączenia się z ich stosowania, znalezienia luk prawnych czy osłabiania ochrony konsumentów.

[Tu przeczytasz opinię EKES-u nt. pakietu dotyczącego prawa do naprawy](#)

[Tu przeczytasz opinię EKES-u nt. dyrektywy w sprawie twierdzeń dotyczących ekologiczności](#)

[EKES proponuje utworzenie Europejskiej Rady ds. Polityki Żywnościowej](#)

Rada pomogłaby w zarządzaniu licznymi kryzysami mającymi obecnie wpływ na systemy żywnościowe i przewidywałaby wyzwania, które pojawią się w związku z przystąpieniem Ukrainy do UE.

System żywnościowy Unii Europejskiej jest dziś narażony na liczne sytuacje kryzysowe i zмага się z wyzwaniami środowiskowymi, klimatycznymi, zdrowotnymi i społecznymi. Perspektywa przystąpienia Ukrainy do UE jest również źródłem problemów i będzie zapewne wymagać reformy WPR. Aby zmierzyć się z tymi zmianami, EKES proponuje utworzenie Europejskiej Rady ds. Polityki Żywnościowej w kontekście przyszłych ram zrównoważonych systemów żywnościowych.

Rada ta może przyspieszyć konwergencję strategii unijnych, krajowych i lokalnych. Co najważniejsze, może przyczynić się do poprawy polityki żywnościowej UE. Sprawozdawczyni opinii **Piroska Kállay** powiedziała: *Jesteśmy przekonani, że inkluzywność i dialog między różnymi uczestnikami systemu żywnościowego i władzami poprawią jakość i legitymację polityki żywnościowej, a Europejska Rada ds. Polityki Żywnościowej to narzędzie pozwalające na bardziej zintegrowane, partycypacyjne i demokratyczne podejście do zarządzania tą polityką.*

EKES jest gotów być gospodarzem tej rady i pragnie, by wzorem dla niej była europejska platforma zainteresowanych stron gospodarki o obiegu zamkniętym, którą utworzył wraz z Komisją.

Rada służyłaby propagowaniu trwałego i zrównoważonego rozwoju zarówno na obszarach wiejskich, jak i miejskich. W jej skład wchodziłoby akademicy, naukowcy, przedstawiciele łańcucha dostaw żywności,

organizacje społeczeństwa obywatelskiego, wychowawcy, przedstawiciele młodzieży i decydenci UE. Z czasem w jej skład weszłyby również przedstawiciele władz lokalnych, regionalnych i krajowych, zapewniając równy udział przedstawicieli państw członkowskich na szczeblu UE. (ks)

Młodzi ludzie: dyskryminowani wyjątkowo ze względu na wiek

Młodzi ludzie powinni otrzymywać takie samo wynagrodzenie i świadczenia z zabezpieczenia społecznego jak inni pracownicy, w tym taką samą płacę minimalną. Jednak nadal nie dzieje się tak we wszystkich państwach członkowskich.

Według Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES-u), UE i państwa członkowskie muszą położyć kres dyskryminacyjnym praktykom stosowanym wobec młodych ludzi, takim jak niskie płace minimalne dla młodych czy bezpłatne staże. Młodzież musi też być bardziej bezpośrednio włączona w prace nad strategiami politycznymi, zwłaszcza tymi, które jej dotyczą.

Apele te, zawarte w dwóch opiniach EKES-u przyjętych na sesji plenarnej w dniu 15 czerwca, zbiegły się w czasie z przyjęciem przez Parlament Europejski sprawozdania w sprawie wysokiej jakości staży. PE wezwał w nim Komisję do zaproponowania dyrektywy stanowiącej, że zatrudnianie praktykantów i stażystów na dłuższe okresy czasu bez wynagrodzenia jest nielegalne.

*Zbyt wiele młodych osób otrzymujących niższą płacę minimalną lub przyjmowanych na bezpłatne staże ma negatywne doświadczenia z rynkiem pracy. Nie możemy dziś nie dostrzegać tej rzeczywistości w wielu państwach członkowskich, powiedział **Michael McLoughlin**, sprawozdawca opinii „[Równe traktowanie młodych ludzi na rynku pracy](#)”.*

*Młodzi ludzie mają prawo, by zabierać głos i działać, stwierdziła **Nicoletta Merlo**, sprawozdawczyni opinii „Współpraca na rzecz młodzieży” przygotowanej na wniosek zbliżającej się hiszpańskiej prezydencji w Radzie UE, która zamierza nadać nową dynamikę unijnej agendzie młodzieżowej.*

*Należy zachęcać ich do udziału na wszystkich etapach procesu opracowywania, wdrażania i monitorowania publicznych strategii politycznych, które powinny podkreślać znaczenie i rolę organizacji młodzieżowych, uwzględniając nowe nieformalne sposoby nawiązywania kontaktów, współpracy i zaangażowania w dialog, zauważyła **Nicoletta Merlo**.*

EKES zaapelował, by młodzież miała takie same warunki pracy i korzystała z takich samych świadczeń pracowniczych, zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej, jak inni pracownicy. Zgodnie z zasadą równości wynagrodzeń za taką samą pracę powinna mieć prawo do takiej samej płacy minimalnej jak inni pracownicy. Tak się na razie nie dzieje w krajach, które ustanowiły osobną, niższą płacę minimalną dla młodzieży pomimo tego, że w przypadku młodych pracowników minimalne wynagrodzenie otrzymuje co czwarty (zaś wśród innych pracowników – co dziesiąty).

Nowy przewodniczący EKES-u **Oliver Röpke** przywiązuje dużą wagę do wzmocnienia dialogu z młodzieżą i angażowania jej w kształtowanie polityki.

W czasie dyskusji z organizacjami młodzieżowymi, do której doszło w trakcie sesji plenarnej, powiedział: *Bliski nam jest bardziej inkluzywny model, w którym młodzi ludzie znajdują się w centrum procesu uczestnictwa. Uznałem za priorytet polityczny otwarcie drzwi EKES-u dla młodych ludzi i nie zamierzam zatrzymywać się na granicach UE. Pragnę dotrzeć również do organizacji młodzieżowych z krajów kandydujących.*

W dyskusji udział wzięli przedstawiciele Europejskiego Forum Młodzieży, Generation Climate Europe oraz ReDI School of Digital Integration. (II)

[EKES popiera apel, by na mocy ustawodawstwa UE podstawowe prawa socjalne miały pierwszeństwo przed swobodami gospodarczymi](#)

EKES zwrócił się do hiszpańskiej prezydencji w Radzie UE o dokonanie postępów w pracach nad propozycją, która ma uczynić protokół w sprawie postępu społecznego wiążącym instrumentem prawnym, tak by przyczynić się do wzmocnienia i ochrony praw socjalnych w Europie.

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) wyraził poparcie dla zgłoszonych niedawno propozycji, by włączyć do Traktatów UE protokół w sprawie postępu społecznego jako instrument stawiający – w razie konfliktu – podstawowe prawa socjalne przed swobodami gospodarczymi w ramach unijnych strategii politycznych. Zagwarantowałyby to pewność prawa i równe traktowanie pracowników we wszystkich państwach członkowskich.

W [opinii rozpoznawczej](#) sporządzonej na wniosek hiszpańskiej prezydencji EKES stwierdził, że wspomniany protokół zagwarantuje postęp społeczny poprzez propagowanie i ochronę najwyższych standardów w zakresie praw socjalnych we wszystkich strategiach politycznych UE i poprzez zapobieganie regresowi.

Opinia została przyjęta na sesji plenarnej EKES-u w dniu 15 czerwca stosunkiem głosów 132 do 102, 7 osób wstrzymało się od głosu. Nie uzyskała jednak poparcia Grupy Pracodawców w EKES-ie, która przedstawiła kontropinię sprzeciwiającą się włączeniu protokołu w sprawie postępu społecznego do prawa pierwotnego UE. Kontropinię odrzucono, ale uzyskała więcej niż jedną czwartą oddanych głosów i w związku z tym została dołączona do głównej opinii.

Sprawozdawczyni opinii **Maria del Carmen Barrera Chamorro** powiedziała: *Protokół wprowadziłby zasadę, zgodnie z którą w kwestii standardów społecznych regres nie jest możliwy. Zapobiegłby przyjmowaniu strategii politycznych wbrew interesom ludzi, jak miało to miejsce w przypadku polityki oszczędności.*

Współsprawozdawca **Diego Dutto** zauważył: *Musimy być czujni bardziej niż kiedykolwiek, by bronić praw socjalnych i obywatelskich oraz ich jednolitego stosowania w całej UE. Należy je traktować jako ważniejsze niż wolny rynek, zwłaszcza w przypadkach spornych.*

EKES stwierdził, że prezydencja hiszpańska jest doskonałą okazją, by posunąć naprzód prace nad tą propozycją. Zachęcił prezydencję do zorganizowania posiedzenia Rady ds. Społecznych, która uzgodniłaby wspólny wniosek i zaplanowała specjalny szczyt UE w celu jego przyjęcia.

Propozycję protokołu w sprawie postępu społecznego jako pierwsza wysunęła w 2008 r. Europejska Konfederacja Związków Zawodowych (ETUC) w reakcji na orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości przychylnie dla swobód gospodarczych. Apel ten został ponownie podjęty we wnioskach z Konferencji w sprawie przyszłości Europy, a Parlament Europejski przyjął rezolucję wzywającą do włączenia tego protokołu do Traktatów UE.

Grupa Pracodawców w EKES-ie wyraziła pogląd, że prawa socjalne i gospodarcze powinny być chronione w takim samym stopniu, a protokół w sprawie postępu społecznego niesie z sobą poważne ryzyko naruszenia podstaw tego postępu. (II)

[Globalna epidemia HIV nie minie: pilnie potrzeba zaangażowania społeczności i działań przeciwko stygmatyzacji](#)

Profilaktyka HIV, ciągłość opieki i wyeliminowanie dyskryminacji mają nadal kluczowe znaczenie dla poradzenia sobie z obecnym kryzysem w dziedzinie zdrowia publicznego - stwierdza EKES.

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) popiera wysiłki hiszpańskiej prezydencji Rady UE, by wśród priorytetów programu działań UE umieścić cel dotyczący wyeliminowania do 2030 r. stygmatyzacji i dyskryminacji związanej z HIV.

W [opinii](#) przyjętej na czerwcowej sesji plenarnej EKES stwierdził, że zgadza się co do potrzeby wydania przez instytucje europejskie deklaracji wysokiego szczebla dotyczącej położenia kresu stygmatyzacji i dyskryminacji związanej z HIV i przedstawienia tej deklaracji Parlamentowi Europejskiemu 1 grudnia 2023 r.

EKES wezwał też do realizacji ambitniejszego nowego celu dotyczącego profilaktyki i kontroli rozprzestrzeniania się zakażenia HIV, tak aby zwiększyć poziom objęcia badaniami, leczeniem i supresją wirusologiczną do 95% we wszystkich państwach.

*Próbujemy teraz zrozumieć sytuację związaną z HIV po prawie dziesięcioletniej przerwie. Zbyt długo zaniedbywaliśmy ten problem – stwierdził sprawozdawca opinii **Pietro Barbieri**. Potrzebujemy jak największego zaangażowania, musimy działać wspólnie ze społecznościami, lekarkami i lekarzami, szkołami i w miejscach pracy.*

Ważne jest, by zapewnić osobom z HIV równe szanse w miejscu pracy, w tym elastyczne godziny pracy i wydłużony urlop. Kampanie uświadamiające, szkolenia, rozprzestrzenianie informacji w szkołach, w społeczeństwie obywatelskim i organizacjach młodzieżowych są niezbędne, by zwalczać stygmatyzację i dyskryminację.

Pomimo spadku liczby diagnoz HIV nie możemy tracić czujności. Aby kontrolować rozprzestrzenianie się zakażenia, konieczne są szybkie rozpoczęcie leczenia i ciągłość opieki – dodała współsprawozdawczyni **Nicoletta Merlo**.

HIV pozostaje poważnym problemem w zakresie zdrowia publicznego na całym świecie, dotykającym nadal ponad 36 mln ludzi, z czego 2,3 mln osób mieszkających w regionie europejskim WHO. Wschodnia część europejskiego kontynentu jest szczególnie dotknięta, a Ukraina jest krajem z drugą co do wielkości epidemią AIDS w regionie Europy Wschodniej i Azji Środkowej.

HIV dotyka zwłaszcza zmarginalizowane grupy społeczne, takie jak osoby używające środków odurzających, mężczyźni mający kontakty seksualne z mężczyznami, osoby transpłciowe, migranci i więźniowie. Stygmatyzacja i strach zniechęcają do korzystania z dostępnych usług, co prowadzi do opóźnień w wykrywaniu i diagnozie i w rezultacie u ponad 50% osób zdiagnozowano HIV w zaawansowanym stadium zakażenia. Zwiększa to ryzyko transmisji i zgonów możliwych do uniknięcia, zwłaszcza na obszarach, gdzie brak jest odpowiedniego leczenia HIV.

Kluczowe dla opanowania pandemii są kompleksowe strategie łączące opiekę i profilaktykę, obok innowacyjnych metod testowania, jak szybkie testy i testy do samodzielnego wykonania. (II)

[EKES proponuje nowe innowacyjne źródła dochodów dla budżetu UE](#)

EKES przedstawił zalecenia polityczne dotyczące nowej generacji zasobów własnych dla budżetu UE. W [nowej opinii](#) wzywa Komisję do dalszego rozwijania ram opodatkowania dochodów (BEFIT) i proponuje rozważenie ogólnounijnego podatku od transakcji cyfrowych oraz dodatkowej opłaty nakładanej na przedsiębiorstwa importujące towary od producentów z państw trzecich nie gwarantujących odpowiedniej ochrony pracowników.

Należy przemyśleć źródła zasobów dla budżetu UE w kontekście presji budżetowej, z jaką borykają się państwa członkowskie po pandemii, trwających napięć międzynarodowych i obecnych wysokich odsetek. „Opowiadamy się za silnym budżetem UE, zapewniającym UE środki finansowe niezbędne do realizacji jej ambicji politycznych, oraz za przejściem do bardziej autentycznych zasobów własnych, które pomogłyby nam odejść od koncentrowania się na saldzie netto, co jest szkodliwe dla integracji europejskiej”, stwierdził sprawozdawca **Philip von Brockdorff** podczas sesji plenarnej, na której przyjęto opinię. Przedstawiony 20 czerwca 2023 r. wniosek Komisji dotyczący dostosowanego zestawu zasobów własnych opartych na opodatkowaniu osób prawnych uzupełnia trzy inne wnioski dotyczące źródeł zasobów własnych, które przedłożono w 2021 r., lecz które nie zostały dotychczas przyjęte przez Radę.

Jako warunek wstępny zaproponowania zasobów własnych opartych na opodatkowaniu osób prawnych EKES apeluje do Komisji o jak najszybsze opracowanie narzędzia BEFIT (Działalność gospodarcza w Europie: Ramy opodatkowania dochodu). Sądzi również, że rozsądne jest rozważenie możliwości włączenia usług finansowych do ram BEFIT lub dążenie do opracowania globalnego podatku od transakcji finansowych (PTF) zgodnie z propozycją Parlamentu Europejskiego. Ponadto EKES zwraca się do Komisji o rozważenie możliwości nałożenia dodatkowej opłaty na przedsiębiorstwa unijne importujące towary od producentów z państw trzecich, którzy nie zapewniają właściwej ochrony pracowników. (tk)

Społeczeństwo obywatelskie i niezależne media to tarcza dla dezinformacji

Silna sieć społeczeństwa obywatelskiego jest jednym z głównych oręczy w walce z dezinformacją w terenie, wraz ze świadomością polityczną, solidnymi ramami prawnymi i niezależnymi mediami.

Z myślą o wyborach europejskich w 2024 r. EKES zainicjował 12 czerwca [serię wydarzeń uświadamiających](#) na temat dezinformacji. Wydarzenie odbyło się w Sofii w związku z ustaleniem, że [55% Bułgarek i Bułgarów uważa, że jest często narażonych na dezinformację](#) i nieprawdziwe informacje.

Podczas dyskusji wysnuto wniosek, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego, rząd i niezależne media muszą współpracować w celu stworzenia tarczy dla manipulowania informacjami, które staje się coraz powszechniejsze jako narzędzie ingerencji zagranicznej.

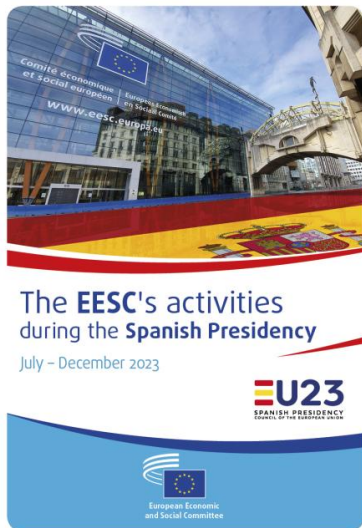
Nasilenie się dezinformacji jest szczególnie niepokojące w związku ze zbliżającymi się wyborami europejskimi. Przewodniczący EKES-u **Oliver Röpke** podkreślił: *Dezinformacja, której teraz towarzyszy również propaganda wojenna, służy fałszowaniu rzeczywistości i sianiu niezgody, uniemożliwiając obiektywną debatę. W przyszłym roku nastąpi wydarzenie o kluczowym znaczeniu dla demokracji w Europie. Europejscy obywatele mają prawo do dokonania wyboru na podstawie rzeczowych informacji i sądzę, że wszyscy musimy wnieść wkład w kampanię, z której wyrugowane zostaną dezinformacja i ingerencja zagraniczna.*

Kirył Walczew, dyrektor generalny Bułgarskiej Agencji Informacyjnej (BTA), stwierdził, że najskuteczniejszym orężem w walce z dezinformacją jest informacja, a nie cenzura. *Powinniśmy umożliwić swobodny przepływ informacji i udostępniać je ogółowi obywateli.*

Alice Stollmeyer, założycielka i dyrektor wykonawcza organizacji Defend Democracy, powiedziała: *Społeczeństwom obywatelskim nie uda się samodzielnie pokonać dezinformacji. Mogą natomiast organizować i podejmować wspólnie działania, domagając się większej odpowiedzialności ze strony dużych firm technologicznych, które są właścicielami platform mediów społecznościowych.*

Dyskusja dowiodła również pierwszoplanowej roli niezależnych mediów w demaskowaniu dezinformacji.

Tichon Dziadko, niezależny rosyjski dziennikarz i redaktor naczelny TV Dożd, powiedział, że niezależne media dokładają wszelkich starań, aby dostarczać Rosjanom informacji opartych na dowodach i faktach w walce z rosyjską propagandą. *Rząd rosyjski nie chce, aby ludzie znali prawdę.* (at)

[Nowa publikacja Działania EKES-u podczas hiszpańskiego przewodnictwa w Radzie UE – lipiec–grudzień 2023 r.](#)

Dzięki rozlicznym wnioskom o sporządzenie opinii, które nowa prezydencja hiszpańska skierowała do Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, będzie on odgrywać istotną rolę w trakcie hiszpańskiego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej.

Hiszpania obejmuje przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej w kluczowym momencie dla Europy. Nadszedł czas, by Unia zwiększyła swoją odporność.

Wielorakie kryzysy przetaczające się przez Europę w ostatnich latach uwydatniły nasze słabe punkty i pokazały, że Unia Europejska musi rozwinąć własną autonomię strategiczną. Dlatego też jednym z priorytetów prezydencji hiszpańskiej jest otwarta strategiczna autonomia – centralny element, który sprawi, że do celów polegających na stworzeniu bardziej ekologicznej, cyfrowej i społecznej Europy dojdzie również odporność.

W czerwcu 2024 r. obywatelki i obywatele UE wezmą udział w największym na tym kontynencie przedsięwzięciu na rzecz demokracji: wyborach do Parlamentu Europejskiego. Z tego punktu widzenia pierwszoplanowe znaczenie ma wprowadzenie gwarancji niezbędnych do ochrony demokracji, zwłaszcza przeciwko ingerencjom zagranicznym, tak by wybory nie stały się pożywką dla dezinformacji, propagandy i cyberataków.

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny jest gotów ściśle współpracować z prezydencją hiszpańską i umożliwić organizacjom europejskiego społeczeństwa obywatelskiego zabieranie głosu przez cały okres przewodnictwa. Na wniosek prezydencji hiszpańskiej EKES sporządzi aż 22 opinie rozpoznawcze na szereg tematów, w tym w sprawie transformacji ekologicznej i cyfrowej, społecznego wymiaru UE oraz przyszłości Europy. EKES wniesie wkład w debaty prezydencji hiszpańskiej dzięki tym szczegółowym i ambitnym opiniom, a także szeregowi wydarzeń i konferencji tematycznych dotyczących między innymi ubóstwa energetycznego, chorób rzadkich i gospodarki społecznej.

Komitet z zadowoleniem podejmie wspólnie z prezydencją prace na rzecz stworzenia odporniejszej, bardziej inkluzywnej i bezpieczniejszej Europy, która będzie służyć obywatelom i będzie w stanie skutecznie zmierzyć się z przyszłymi wyzwaniami.

Broszura jest dostępna w języku angielskim, francuskim, niemieckim i hiszpańskim na stronie internetowej EKES-u. (af)

AKTUALNOŚCI Z GRUP

Solidne poparcie dla kontropinii Grupy Pracodawców w EKES-ie dotyczącej protokołu w sprawie postępu społecznego

Grupa Pracodawców w EKES-ie

Na czerwcowej sesji plenarnej EKES-u Grupa Pracodawców przedłożyła kontropinię, w której wyraziła poważne obawy co do włączenia protokołu w sprawie postępu społecznego do prawodawstwa unijnego, co całkowicie zmieniłoby charakter i funkcjonowanie społecznej gospodarki rynkowej UE.

Propozycja ETUC dotycząca protokołu w sprawie postępu społecznego wprowadziłaby nadrzędność praw socjalnych, pracowniczych i związkowych nie tylko w ich interakcji ze swobodami gospodarczymi, ale także w odniesieniu do rynku wewnętrznego, konkurencji i wszelkich innych środków polityki unijnej, między innymi w takich dziedzinach jak zarządzanie gospodarcze, handel, transformacja cyfrowa i środowisko.

Przyznanie ogólnego pierwszeństwa prawom socjalnym przed swobodami gospodarczymi byłoby równie błędne jak przyznanie go swobodom gospodarczym, stwierdził przewodniczący Grupy Pracodawców **Stefano Mallia**.

Protokół w sprawie postępu społecznego wymagałby w istocie zmiany Traktatu, kładąc kres równowadze praw socjalnych i czterech swobód będących podstawą rynku wewnętrznego, którą gwarantują obecnie liczne przepisy Traktatu.

Zamiast wprowadzać w UE protokół w sprawie postępu społecznego, który zniekształciłby równowagę między swobodami gospodarczymi a prawami socjalnymi, a także ingerowałby w dobrze zdefiniowane kompetencje unijne i krajowe, należy dążyć do wspólnego rozumienia tego, co stanowi wartość dodaną UE w zakresie polityki zatrudnienia i polityki społecznej, powiedziała członkini Grupy Pracodawców **Marija Minczewa**, która przedstawiła kontropinię.

Kontropinia Grupy Pracodawców w EKES-ie, która uzyskała 101 głosów za i 133 przeciw – 7 osób wstrzymało się od głosu – jest załączona do opinii EKES-u.

- Opinia SOC/756 „Protokół w sprawie postępu społecznego” (z załączoną kontropinią): <https://europa.eu/jdMJ7Q>
  - Zob. także: „EKES popiera apel, by na mocy ustawodawstwa UE podstawowe prawa socjalne miały pierwszeństwo przed swobodami gospodarczymi” (powyżej).
-

Protokół w sprawie postępu społecznego dla pracowników

Grupa Pracowników w EKES-ie

Protokół w sprawie postępu społecznego zapisany w prawie pierwotnym UE spełniłby postulaty pracowników, którzy domagają się od Europy solidnej ochrony socjalnej.

Każdy ma podstawowe prawo do godziwego wynagrodzenia i odpowiednich warunków pracy. Zapewnienie tego podstawowego prawa ma zasadnicze znaczenie dla postępu społecznego. Jest ona kamieniem węgielnym solidnej społecznej gospodarki rynkowej, która dąży do osiągnięcia postępu gospodarczego i wzrostu konkurencyjności przy jednoczesnym ustanowieniu polityki społecznej zapewniającej postęp społeczny i wartości demokratyczne. Tych dwóch aspektów nie można rozdzielić: tak brzmiał jeden z głównych postulatów zgłoszonych przez pracowników i obywateli podczas Konferencji w sprawie przyszłości Europy.

Słyszac o jednolitym rynku, ludzie pytają, w jaki sposób ulepszy on ich codzienne życie. Upominają się o solidną ochronę socjalną, dochód minimalny, pogłębiony dialog społeczny i rokowania zbiorowe, równe szanse na rynku pracy – co obejmuje również wyeliminowanie dumpingu socjalnego – sprawiedliwą politykę podatkową, przystępne cenowo mieszkania oraz równość płci.

Protokół w sprawie postępu społecznego byłby wymierną odpowiedzią na te praktyczne obawy, gdyż służyłby krzewieniu i ochronie najwyższych standardów w zakresie praw socjalnych oraz zapobiegałby jakiegokolwiek erozji praw lub ich obchodzeniu.

Gdy coraz częściej podważane są prawa człowieka, praworządność i demokracja, UE musi potwierdzić swoje zaangażowanie na rzecz tych podstawowych wartości, stawiając na pierwszym miejscu Europę socjalną. Ludzie potrzebują zapewnienia, że ich prawa socjalne nie zostaną zepchnięte na drugi plan z powodu dynamiki gospodarczej i rynkowej, jak było w przypadku środków oszczędnościowych przedsięwziętych w reakcji na kryzys finansowy w 2008 r.

- Zob. również: „EKES popiera apel, by na mocy ustawodawstwa UE podstawowe prawa socjalne miały pierwszeństwo przed swobodami gospodarczymi” (powyżej)

Starzenie się ludności w Europie: ważny temat dla polityki UE

Miguel Ángel Cabra de Luna, członek Grupy Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego w EKES-ie

W nowej opinii EKES-u wysunięto szereg propozycji politycznych, jak radzić sobie z coraz bardziej palącym wyzwaniem, jakim jest znaczny wzrost liczby osób starszych w Europie.

Zgodnie z [najnowszymi danymi](#) i [prognozami](#), liczba osób powyżej 65 lat w Europie ma wzrosnąć między 2019 a 2050 r. o 44,7%. Pandemia COVID-19 uwypukliła strategiczne wyzwanie, jakie dla UE stanowi starzenie się ludności, oraz potrzebę zreformowania i poprawy opieki długoterminowej nad osobami starszymi. Obecnie, gdy Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła koniec sytuacji nadzwyczajnej związanej z COVID-19, a w UE prowadzone są dyskusje nad nową strategią dotyczącą starzenia się, nadszedł odpowiedni moment, by zastanowić się nad skutkami, jakie pandemia miała dla osób starszych.

W opinii „[W kierunku nowego modelu opieki nad osobami starszymi: lekcje z pandemii COVID-19](#)”, której byłem sprawozdawcą, EKES już w styczniu 2022 r. podkreślił pilną potrzebę zmiany paradygmatu i sposobu inwestowania w opiekę nad osobami starszymi i sformułował szereg zaleceń. Teraz zagadnienie to jest przedmiotem [nowej opinii](#), która zostanie poddana pod głosowanie na lipcowej sesji plenarnej EKES-u.

Zwrócono w niej uwagę na potrzebę przyjęcia nowej europejskiej strategii dotyczącej osób starszych, która pozwoli na ochronę ich praw i zagwarantuje ich pełny udział w życiu społecznym i gospodarczym. Zaproponowano również utworzenie europejskiej agencji ds. osób starszych, ogłoszenie Europejskiego Roku Osób Starszych, przyjęcie konwencji ONZ w sprawie praw osób starszych oraz aktualizację lub ustanowienie przepisów dotyczących wspierania osób starszych i ochrony ich autonomii. Ponadto w opinii podkreślamy potrzebę zwiększenia finansowania oraz powszechnego dostępu do opieki, a także rozwijania i upowszechniania innowacyjnych technologii na rzecz autonomii i opieki oraz środków zapewniających odpowiednie szkolenia dla opiekunów.

Ważne jest uwzględnianie osób starszych w unijnych strategiach oraz zapewnianie dostępnej, dobrej jakości opieki długoterminowej dla nich i dla ich rodzin, aby zagwarantować ich autonomię, dobrostan i godność. Istotne jest też, by kwestie wieku i osób starszych nie były postrzegane jako kłopot czy wydatek dla społeczeństwa, lecz jako część korzyści społecznych i gospodarczych, które będą owocem lepszej aktywnej integracji seniorów.

EKES będzie nadal wnosił w prace w tej dziedzinie swoje pomysły i propozycje. Jego członkowie uważają, że powinien to być priorytetowy temat w perspektywie [wyborów europejskich w 2024 r.](#) Stawką jest wiarygodność europejskiego modelu społecznego, zwłaszcza na kontynencie, który starzeje się szybciej niż jakikolwiek inny region na świecie.

Zespół redakcyjny

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Współautorzy tego wydania

Millie Tsoumani (mt)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)

Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Aude François (af)
Thomas Kersten (tk)

Koordynacja

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adres

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
Budynek im. Jacques'a Delorsa, 99 Rue Belliard,
1040 Brussels, Belgium
tel. (+32 2) 546.94.76
e-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

„EKES info” ukazuje się dziewięć razy do roku podczas sesji plenarnych Komitetu. „EKES Info” jest dostępne w 23 językach.

„EKES info” nie stanowi oficjalnego zapisu prac EKES-u. Po informacji tego typu należy sięgać do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej i innych publikacji Komitetu.

Powielanie naszych materiałów – z podaniem źródła „EKES info” – jest dozwolone (prosimy o przesłanie linku redaktorowi naczelnemu).

08/2023